

Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Muhasebe Eğitimcilerinden Beklentileri: Ağrı ve Erzurum İli Örneği

Expectations of Accounting Students from Accounting Educators: The Ağrı and Erzurum Case

Gülsüm Pamuk¹

Serap Altun²

Utku Şendurur^{3*}

* Sorumlu yazar /Corresponding author

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Türkiye
Stu., Ağrı İbrahim Çeçen University, Turkey
glmpamuk@gmail.com
ORCID ID 0000-0001-6083-1357

²Yüksek Lisans Öğrencisi, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Türkiye
Stu., Ağrı İbrahim Çeçen University, Turkey
serap_1903_bjk@hotmail.com
ORCID ID 0000-0002-4991-7253

³ Dr. Öğr. Üyesi, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Türkiye
Assist. Prof. Dr., Ağrı İbrahim Çeçen University, Turkey
usendurur@agri.edu.tr
ORCID ID 0000-0002-8303-4315

Makale geliş tarihi / First received : 08.12.2020

Makale kabul tarihi / Accepted : 21.12.2020

Bilgilendirme / Acknowledgement:

Yazarlar aşağıdaki bilgilendirmeleri yapmaktadırlar:

- 1- Çalışmaya katılan tüm öğrencilere özellikle teşekkür ediyoruz
- 2- Yazarların katkı oranı eşittir.
- 3- Makalenin yazarları arasında çıkar çatışması bulunmamaktadır.
- 4- Makalemizde ki veriler 1 Mart – 1 Haziran 2019 tarihleri arasında toplanmış ve yorumlanmıştır.
- 5- Bu makalede araştırma ve yayın etiğine uyulmuştur.

This article was checked by *Turnitin*. Similarity Index 21%

Atıf bilgisi/Citation:

Pamuk, G., Altun, S., Şendurur, U. (2021). Muhasebe eğitimi alan öğrencilerin muhasebe eğitimcilerinden beklentileri: Ağrı ve Erzurum ili örneği. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, (9), 12-27.

ÖZ

Ülkemizde muhasebe eğitimi bazı meslek liselerinde ve birçok üniversitede verilmektedir. Bu kurumlarda verilen muhasebe eğitiminin başarılı olabilmesi için, muhasebe eğitimi alan öğrencilerin muhasebe eğitimcilerinden beklentilerinin bilinmesi önem arz etmektedir. Muhasebe eğitimi alan öğrencilerin muhasebe eğitimcilerinden beklentileri bilinir, karşılanır ve sorunlara çözüm önerileri aranır, öğrencilerin muhasebe derslerini daha iyi anlamaları ve daha başarılı olmaları beklenir. Bu çalışmanın amacı, muhasebe dersi alan lisans ve yüksek lisans öğrencilerinin muhasebe eğitimcilerinden beklentileri belirlemek, ayrıca bu bağlamda lisans ve yüksek lisans öğrencilerinin görüşleri arasında farklılık olup olmadığını tespit etmektir. Çalışmada kullanılan veriler 2019 yılında Erzurum Atatürk Üniversitesi ve Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakülteleri'nde öğrenim gören 359 lisans ve yüksek lisans öğrencisine anket uygulanarak elde edilmiştir. Elde edilen veriler, frekans, yüzde analizi ve ortalamalar yöntemleriyle SPSS 25 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Çalışmada ayrıca lisans ve yüksek lisans öğrencilerinin görüşleri ile katılımcıların demografik özelliklerine göre görüşleri arasında farklılık olup olmadığını tespit etmek için varyans testleri uygulanmıştır. Çalışmanın sonuçlarına göre, öğrencilerin dersi en iyi anladıkları yöntem tahtada anlatma yöntemidir. Lisans öğrencilerinin eğitimcilerinden en önemli beklentileri çekinmeden soru sorabilmeleri, yüksek lisans öğrencilerinin en önemli beklentileri ise teorik bilgi verildikten sonra soru ve örnekler çözülmesi ile öğreticinin, öğretme kabiliyeti olması gerektiğidir. Lisans ve yüksek lisans öğrencilerinin verdikleri cevaplara göre yapılan t-testi sonucunda gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe eğitimi, Muhasebe eğitimcisi, Muhasebe eğitiminden beklentiler

ABSTRACT

In our country, accounting education is given in some vocational high schools and many universities. For a successful accounting education in these institutions, it is important to know the expectations of the students who receive accounting education from their accounting educators. It is expected that accounting students will understand accounting courses better and be more successful, if their expectations from accounting educators are known and met and solutions are sought for the problems. This study aims to determine the expectations of the undergraduate and graduate level students who receive accounting courses from the accounting faculty members, and, in this context, to determine whether there is a difference between the opinions of undergraduate and graduate students. The data in the study were obtained by survey method and analyzed by using the SPSS 25 package program with the methods of frequency, percentage analysis and average. In the study, variance tests were applied to determine whether there was a difference between the views of both undergraduate and graduate students and, between the views of the participants according to other demographic characteristics (age, gender, etc.). The results of the study, shows that the method by which the students understand the course better is the method of teaching on the white board. The most important expectation of undergraduate students from their instructors is their being able to ask questions without hesitation. And the most important expectation of graduate students is the instructor's being able to teach the topic by solving questions and giving examples after theoretical knowledge. The result of the t-test conducted according to the answers given by undergraduate and graduate students shows that there was no statistically significant difference found between the groups.

Anahtar Kelimeler: Accounting education, Accounting educator, Expectations from accounting education

GİRİŞ

Muhasebe, geçmişten bugüne hayatımızın her alanında karşımıza çıkan bir bilim dalıdır. Günlük hayatımızda yaptığımız en küçük bir hesaplama, büyük bir şirketin muhasebe ile ilgili işlemlerine kadar geniş bir yelpazeye sahip olması muhasebenin hayatımızın her alanında etkili olduğunu gösteren bir örnektir. Muhasebe, işletmelere geçmişe yönelik finansal durumları hakkında sağlıklı, tam ve doğru bilgiler sunmasının yanı sıra bu bilgilerle geleceğe yönelik planların hazırlanmasında etkin karar almak için yol göstericidir (Karasioğlu ve Duman, 2011, s. 165). Bu sürecin başarılı olması için de günümüzde muhasebecilerin bilgileri değerlendiren, yorumlayan ve gerekli bilgilerin zamanında ortaya konmasını sağlayacak özelliklere sahip, teknolojiyi iyi kullanan, sorumluluk sahibi ve iyi eğitim almış olmaları gerekmektedir (Büyükarıkan ve Büyükarıkan, 2014, s. 65).

Geçmişte işletmelerde muhasebe bilgisi temel düzeyde yeterli olurken giderek gelişen teknoloji ve artan rekabet ortamında muhasebe de gelişim göstermiş ve daha karmaşık bir hal almıştır. Günümüzde iş dünyasının hızlı bir değişim geçirmesiyle birlikte uygulamada bu kadar hızlı değişim yaşanmasına rağmen, eğitim bu değişime ayak uyduramamaktadır (Erol ve Erkan, 2008, s. 284). Muhasebe, gelişen teknoloji ve iş ortamındaki rekabete ayak uyduracak yeniliğe ve gelişime sahip olmalıdır. Bu amaca yönelik ilk adım öğrencilere verilen muhasebe derslerindeki kaliteyi artırmak olmalıdır. Öğrenciler, aldıkları bu eğitimleri mezun olduktan sonra iş hayatında kullanabilecek seviyeye getirebilmelidir. Bilinmelidir ki muhasebe meslek mensuplarının iş hayatındaki başarıları aldıkları eğitimlerle doğru orantılıdır. Burada da en büyük görev eğitimcilerdir.

Muhasebe dersinin anlaşılabilmesi için en önemli etmenler dersin verilme şekli, sınıf ortamı ve eğitimcilerin nitelikleridir (Kutluk ve diğerleri, 2011, s. 77). Ülkemizde çeşitli bölümlerde farklı muhasebe dersleri eğitici veya öğrenci odaklı olarak verilmektedir. Eğitici odaklı işlenen dersler; genellikle klasik yöntem olan tahtada anlatımın ağırlıklı olmasının yanı sıra, MS PowerPoint sunumu ve örnek çözümü gibi öğrencinin pasif bir dinleyici konumunda olduğu, öğrenci odaklı işlenen dersler ise; öğrencilerin ders öncesi bir ön hazırlık yapması, grup çalışmalarında yer alması, sunumlarla dersi anlatması şeklinde, öğrencinin aktif olarak derse katıldığı öğretim tekniğidir. Öğrenci odaklı derslerde, öğrenci aktif bir şekilde derse katıldığı için genel olarak daha başarılıdır. Eğitici odaklı derslerde ise bu başarının yakalanması için öğreticinin, ders verdiği öğrenci profilinden haberdar olması ve öğrencileri tanıması gerekir (Atmaca ve Çoşgun, 2014, s. 167). Türkiye'de eğitimin genel olarak eğitici odaklı verilmesi, eğitimcilerin sorumluluklarını artırmaktadır (Ertuğrul ve Özdemir, 2014:204).

Muhasebe eğitiminin başarıya ulaşabilmesi, öğrencilerin teorik bilgileri öğrendikten sonra, bu bilgileri uygulamada eksiksiz olarak yerine getirebilmesine bağlıdır (Kurnaz ve Ağgöl, 2018, s. 332). Geleneksel eğitim modelinde, muhasebenin hem teorik hem de pratik kısmı, kısıtlı bir zaman içerisinde öğrencilere aktarılmaya çalışılmaktadır. Bu da öğreticinin anlatıcı, öğrencinin ise pasif dinleyici olduğu, ezberci ve iletişimsiz bir eğitimi doğurmaktadır (Acar ve Köse, 2017:1049). Geleneksel eğitim modellerinde yaşanan pasif öğrenme ile öğrenciler bu derslerde bol uygulama yapma imkanından daha az yararlanmaktadırlar. Ayrıca muhasebe eğitiminin teknolojiye ve Dünyada yaşanan diğer gelişme ve güncellemelere ayak uydurabilmesi için ders içeriklerinin ve eğitim modellerinin sürekli bir şekilde güncellenmesi gerekmektedir. Bütün bu bilgiler ışığında, etkin bir muhasebe eğitimi için, muhasebe

eğitiminden beklentiler, öğrenci odaklı çalışma, öğrencileri derse motive etme, dersi daha çok vaka çalışması ile işleme ve günlük hayattan örnekler verme olarak nitelendirilebilir.

Bu çalışma, öğrencilerin muhasebe derslerini daha iyi anlamaları ve daha başarılı olmaları için, muhasebe öğreticilerinden beklentilerini öğrenmek amacıyla yapılmıştır. Çalışmada Atatürk Üniversitesi ve İbrahim Çeçen Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde muhasebe dersi alan 359 lisans ve yüksek lisans öğrencisine anket uygulanarak görüşleri alınmış ve elde edilen veriler analiz edilmiştir. Çalışmada ilk olarak muhasebe eğitiminden beklentiler, daha sonra bu konuyla alakalı daha önce yapılmış olan çalışmaların yer aldığı literatür araştırmasına yer verilmiş, ardından anket verilerinin analizi yapılmış ve son olarak da verilerin analizinden elde edilen sonuçlara değinilmiştir.

LİTERATÜR ARAŞTIRMASI

Çukacı ve Elagöz (2006)'ün Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi (İİBF)'nde öğrenim gören 120 lisans öğrencisine, muhasebe derslerinin öğretilmesinde kullanılan yöntemlerin, bilimsel araştırmalarla elde edilen öğrenme stilleri ile karşılaştırılması amacıyla anket uygulayarak yaptıkları çalışmalarında, muhasebe derslerinin mutlaka tahta veya yansı yardımıyla görerek anlatılması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Hatunoğlu (2006)'nın 23 devlet ve 7 vakıf üniversitesinin İİBF'lerinde 951 kişiye anket uygulayarak ülkemizde lisans seviyesinde muhasebe eğitiminde öğretme teknikleri ve bilgi teknolojisi kullanımını belirlemek amacıyla yaptığı çalışmada, eğitimcilerin dersi anlatırken multimedya araçlarını kullanmasının fakat öğrencilere bu araçlardan yararlanma imkanının çok fazla verilmemiş olmasının, gençlerin yeni iş ortamına hazırlanmasında bir eksiklik olarak görüldüğü sonucu ortaya çıkmıştır.

Erol ve Erkan (2008) Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Biga İİBF'nde lisans düzeyinde muhasebe eğitimi alan 219 öğrenciyi kapsayan bir çalışma yapmışlardır. Öğrencilerin başarılarını etkileyen faktörlerin belirlenmesine yönelik yaptıkları araştırmanın sonuçlarına göre eğitimcilerin dersi anlatırken takındığı tutum ve davranışlar ile öğretme tekniğinin, muhasebe dersindeki başarıyı olumlu etkilediği, eğitim kurumunun fiziki şartlarının yetersizliğinin ise başarıyı olumsuz etkilediği görülmüştür.

Gençtürk, Demir ve Çarıkçı (2008) Meslek Yüksek Okulu'nda muhasebe ve işletme bölümlerinde okuyan öğrencilere, muhasebe finans eğitimine bakış açıları ve farkındalıklarına yönelik anket çalışması yapmışlardır. Araştırma Süleyman Demirel Üniversitesi ile Mehmet Akif Ersoy Üniversitesinde faaliyet gösteren Meslek yüksekokullarının işletme eğitimi ile muhasebe eğitimi bölümlerinde okuyan toplam 1012 öğrenci ile yüz yüze anket yöntemi uygulanarak gerçekleştirilmiştir. Anketin sonucuna göre, öğrenciler aldıkları derslerin teorik bilgi yoğunluklu olmasının, mesleklerini yaparken karşılaştıkları durumlarda yetersiz kalacağını düşünmektedirler. Ayrıca muhasebe mesleği ile ilgili seminer, konferans, panel ve kurslar gibi etkinlikler yapılmasının faydalı olacağını belirtmişlerdir.

Köse ve Gürbüz (2009)'ün Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF'nde öğrenim gören 556 lisans öğrencisine muhasebeye giriş dersine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla yaptığı anket çıktıları sonucunda, öğrencilerin yoğun teorik bilgi yerine, genel düzeyde muhasebe bilgisi verilmesi gerektiği ve öğrencilerin motivasyonunu artırmak için ödül sisteminin artırılması gerektiği belirlenmiştir.

Tekşen, Tekin ve Gençtürk (2010)'ün Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi'ndeki meslek yüksekokullarında eğitim gören muhasebe bölümü öğrencilerinin muhasebe eğitimlerinin değerlendirilmesi için toplam 1010 öğrenciye uyguladıkları anket çalışmasında, öğrenciler için her alanda ihtiyaç duyacakları muhasebe derslerinin sayılarının artırılması ve derslerde anlatılan bilgilerin yeterli hale getirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Aydın ve Er (2011), 75 İİBF öğrencisi ile 4 ay süren deneysel çalışmalarında, iş birliğine dayalı öğrenme yöntemlerinin, genel muhasebe derslerindeki etkinliğinin değerlendirilmesi konusu üzerinde durmuşlardır. Çalışma sonuçlarına göre, öğrencilerin, eğitici ile belirlenen soruları tartışıp çözümler üreterek o hafta öğrendikleri ile ilgili geri bildirim almaları ve öğrencilerin küçük gruplar halinde birbirlerinin öğrenmelerini teşvik ederek çalışmaları, öğrenme sürecinin etkinliğini artırdığı görülmüştür.

Karasioğlu ve Duman (2011) meslek yüksekokullarındaki öğrencilerin okula başlamasından, mezun oluncaya kadar geçen süreçte, muhasebe eğitimini etkileyen faktörleri belirlemeye ve muhasebe eğitimi kalitesini artırmaya yönelik yaptıkları nitel araştırmalarında, bir eğitim modeli geliştirmeye çalışmışlardır. Çalışmanın sonucunda başarılı bir eğitimde en önemli rolün eğiticiye düştüğü ve bu kapsamda eğiticinin gerekli mesleki bilgiye sahip olması, teorik-uygulama odaklı eğitim anlayışı ile her türlü öğretme teknikleri kullanarak bilgi aktarması gerektiği ortaya çıkmıştır. Ayrıca eğiticinin ekonomideki gelişmeleri takip ederek öğrencilere aktarması gerektiği düşünülmektedir.

Kutluk v.d, (2011)'nin çalışmasında muhasebe dersi alan farklı bölümlerdeki öğrencilerin, dersin işlenme şekli ve eğitimcilerde aradıkları özelliklerle ilgili görüşleri alınarak, muhasebe dersinin daha iyi anlaşılma koşulları ve eğitimcilerden beklentileri araştırılmak üzere işletme bölümü öğrencilerine anket çalışması uygulanmıştır. Yapılan çalışmanın sonuçlarına göre, öğrencilerin dersi en iyi anladıkları yöntem tahtada açıklama yöntemidir. Eğitimcilerle ilgili en önemli beklentileri ise öğrettiği konuya hakimiyeti, öğretme kabiliyeti ve konuyu iyi sunmasıdır.

Ay (2011)'in Meslek Yüksekokulu'ndaki muhasebe bölümü öğrencilerinin, muhasebe dersini anlama zorlukları ve nedenlerini değerlendirmek üzere yaptığı çalışmada, öğrencilerin birbirinden farklı görüşleri olduğunu saptamıştır. Muhasebe dersini anlamada yaşanan güçlüklerin sebebi olarak görsel araçların kullanılmaması, eğitimcilerin yetersizliği, konuların ezbere dayalı olması gösterilmiştir.

Erol (2012)'un Bilecik Üniversitesi İİBF'nde 391 öğrenciye anket uygulayarak ve muhasebe derslerini MS PowerPoint sunumu ve klasik usulde alan öğrencilerin, algı ve yargı açısından aralarında istatistiki bir fark olup olmadığını tespit etmek amacıyla yaptığı çalışmada, klasik usulde ders alan öğrencilerin, MS PowerPoint sunumu ile ders alan öğrencilere göre muhasebe dersi hakkında daha olumlu düşüncelere sahip oldukları belirlenmiştir.

Otlu, Durmuş ve Solak (2012)'in Malatya Meslek Yüksekokulu'nda 252 öğrenciye anket uygulayarak yaptıkları araştırmanın amacı, meslek yüksekokullarındaki muhasebe ve vergi bölümü öğrencilerinin bu program ile ilgili düşüncelerini saptamaktır. Araştırmanın sonuçlarına göre öğrenciler, bölümlerindeki teorik ve uygulamalı eğitim seviyesinin yetersiz olduğunu, fiziki, teknik ve sosyal imkanlardan memnun olmadıklarını ve eğitimciler ile iletişimlerinden memnun olmadıklarını belirtmişlerdir.

Büyükarıkan ve Büyükarıkan (2014)'ın Süleyman Demirel Üniversitesi Yalvaç Büyükkutlu Uygulamalı Bilimler Yüksek Okulu, Muhasebe ve Finansal Yönetim bölümündeki toplam 87 öğrenciye anket uygulayarak yaptıkları çalışmalarında, lisans düzeyinde muhasebe eğitimi alan öğrencilerin muhasebe derslerine ve bu derslerin işlenmesine yönelik tutumları analiz edilmiştir. Analizin sonucunda öğrencilerin modern yöntemlerle anlatılan muhasebe derslerine karşı daha olumlu tutuma sahip oldukları görülmüştür.

Ertuğrul ve Özdemir (2014)'in Ege Bölgesi'nde bulunan 9 üniversitede ön lisans Muhasebe Programı bulunan 35 Meslek Yüksekokulunda ve İktisadi ve İdari Bilimler Fakültelerinde öğrenim gören toplam 12.000 üniversite öğrencisi arasından, kolayda örnekleme yoluyla seçilen 821 muhasebe dersi alan ön lisans ve lisans öğrencisinin, muhasebe dersine yönelik tutumlarının tespiti amacıyla yaptıkları çalışmanın sonucuna göre, eğitimcilerin başarılı olabilmeleri için ilk koşulun öğrencilerin muhasebe derslerine karşı tutumlarının bilmesi ve ona göre planlamalar yapması olduğu ortaya çıkmıştır.

Olpak ve Korucu (2014)'nın Ahi Evran Üniversitesi Mucur Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören 256 öğrenci üzerine yaptığı araştırmalarında, öğrencilerin ders çalışma yaklaşımlarının belirlenmesi ve farklı değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada derin yaklaşım ve yüzeysel yaklaşım olarak iki farklı ders çalışma yaklaşımı ele alınmıştır. Çalışmanın sonucuna göre, öğrencilerin büyük bir bölümünün ders çalışmaya istekli olabilmeleri için, muhasebe eğitimcilerinin daha öğrenci merkezli öğrenme ortamları yaratmaları, yüzeysel yaklaşıma sahip olan öğrencilere, derin yaklaşıma uygun stratejileri kullanmaları yönünde rehberlik etmeleri ve öğrencileri motive etmeleri gerektiği belirlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin bireysel farklılıklarının da dikkate alındığı dersler planlanmalı ve bu öğrencilerin ilgisi canlı tutulmaya çalışılmalıdır.

Erol, Dönmez ve Kutluk (2015)'in çalışmasının amacı çeşitli muhasebe dersi alan farklı bölümlerdeki lisans ve lisansüstü öğrencilerinin, muhasebe eğitimcilerden beklentileri ve muhasebe öğretim teknikleri ile ilgili görüşleri alınıp muhasebe dersinin daha iyi anlaşılma koşulları, buna etki eden etmenler ve lisans ile lisansüstü öğrencilerinin görüşleri arasında fark olup olmadığının tespit edilmesidir. 638 öğrenciye anket uygulanarak yapılan çalışmanın sonuçlarına göre, öğrencilerin dersi en iyi anladıkları yöntem tahta ve MS PowerPoint sunumunun birlikte kullanılması, öğrencilerin eğitimciyle ilgili en önemli beklentisi öğretme kabiliyetinin olması ve en çok benimsedikleri öğretim tekniği, teorik ders anlatıldıktan sonra soru ve örnekler çözülmesidir.

Erol, Aslan ve Subaşı (2015)'nin 7 devlet üniversitesinin işletme bölümünde öğrenim gören toplam 566 öğrenciye anket uygulayarak yaptıkları çalışmalarında, geleceğin muhasebe mesleği adayı olan öğrencilerin, lisans eğitimleri süresince gördükleri muhasebe derslerinde bilişim teknolojilerinden ne kadar faydalandıklarını ve bu konudaki görüşlerini öğrenmeyi amaçlamıştır. Öğrenciler, muhasebe derslerinde mutlaka bilgisayar, projeksiyon cihazları ve muhasebe yazılım programlarının kullanılması gerektiğini belirtmiştir.

Kızıl ve Gencer (2016)'in muhasebe dersi alan öğrencilerin başarısına etki eden faktörlerin belirlenmesi ve gerekli çözüm yolları üretilerek öneri sunulmasını amaçlayan Yalova Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'ne bağlı İşletme, İktisat ile Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri bölümünde öğrenim gören 155 öğrenciden anket metodolojisi aracılığı ile veri topladığı çalışmada, öğrenci başarısını artıran faktörler; üniversitelerde yeterli çalışma ortamı olması, dersi veren eğiticinin dersi sevdirmesi ve eğiticinin derse devamı

olarak belirlenmiştir. Buna karşın eğiticinin etkili öğretme yöntemlerini bilmemesi, not vermede adil davranmaması, dersi monoton ve sınırlı işlemesi, muhasebe mantığının ilk derslerde oturmaması, sınav sorularının açık ve anlaşılır olmaması öğrenci başarısını düşürdüğü belirlenmiştir.

Kutlu v.d, (2017)'nin Kafkas Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi ile üniversiteye bağlı Meslek Yüksekokullarında muhasebe dersi alan lisans ve ön lisans öğrencilerinin, muhasebe derslerinin işlenişine ve muhasebe eğitiminde uygulanan ölçme değerlendirme yöntemlerine dair görüşlerini tespit etmek üzere 317 öğrenciye anket uygulayarak yaptıkları çalışmada, öğrencilerin muhasebe derslerinin işlenişine ilişkin görüşleri şöyledir; Sınıf dışında çok daha fazla uygulama yapılması gerekir, uygulama yapılırsa öğrenme daha kalıcı olur, teorik bilgi yeterlidir ancak uygulamada sorunlar yaşanmaktadır, dersler işlenirken farklı öğretim tekniklerinin kullanılması dersin sıkıcılığını azaltacaktır ve derslerin slayt sunumları şeklinde anlatılması daha faydalı olacaktır.

Şerbetçi ve Yardımcıoğlu (2017)'nin Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İİBF'nde öğrenim gören 180 öğrenci üzerinde yaptıkları çalışmalarında, öğrencilerin muhasebe dersindeki başarılarını etkileyen faktörleri tespit ederek, elde edilen sonuçlar doğrultusunda bireyin akademik eğitim kalitesinin artırılması amaçlamıştır. Çalışmanın sonucunda dersin işlenişine ilişkin olarak; eğiticinin yararlanacağı kaynağın anlaşılabilir olması, dersin yeterli sayıda örnek problemler dahilinde işlenmesi, dersin öğrencilerin bilgisi ve seviyesi göz önüne alınarak işlenmesi, derste verilen bilgilerin gelecekte çalışma hayatında kullanılabilecek ve güncel nitelikte olması, dersin erken saatlerde yapılması ve dersin teori kısmıyla edinilen bilgileri pekiştirebilecek özgün nitelikteki uygulamalar yapılması gerektiği görüşlerine yer verilmiştir. Eğitici ile ilgili görüşler ise şöyledir; eğiticinin konulara hâkim olması ve tecrübeli olması, eğiticinin sınıf üzerinde otorite sağlaması, derste zamanı etkili ve verimli kullanması, ders süresince öğrencilerle etkileşimini yitirmemesi ve dersi sınıf tahtasını kullanarak ve slaytlar yardımıyla işlemesi gerekir.

Ezin, Bilen ve Aslan (2017)'in Adıyaman Üniversitesi, Dicle Üniversitesi ve Gaziantep Üniversitelerinde eğitim gören İşletme bölümü öğrencileri ve Meslek Yüksekokullarında İşletme ve Muhasebe ve Vergi Uygulamaları program/bölümünde eğitim gören 984 öğrenciye anket uyguladıkları çalışmalarında, lisans ve ön lisans programlarındaki muhasebe eğitiminin, öğrencilerin bakış açıları doğrultusunda etkinliği araştırılmıştır. Çalışma sonucunda, muhasebe eğitiminde ders materyallerinin az olduğu, teorik derslerin yetersiz olduğu ve uygulamalı dersler için fiziksel ortam şartlarının uygun olmadığı tespit edilmiştir. Öğrencilerin muhasebe derslerindeki başarısızlıklarında, dönem içinde fazla ders almaları ve eğitimcilerin dersi monoton anlatmasının etkili olduğu gözlemlenmiştir.

Zeytin (2017)'in çalışması, lisans düzeyinde muhasebe eğitimi alan işletme bölümü öğrencilerinin, eğitimcilerden beklentilerini ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Çalışma Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi İİBF İşletme bölümünde öğrenim gören 187 öğrenciye anket uygulanarak yapılmıştır. Çalışmanın sonuçlarına göre, eğitimcilerin derslere hakimiyeti ve öğretme kabiliyeti öğrenci başarısını olumlu etkilerken, dersi teorik olarak işlemesi ve not değerlendirme yöntemi öğrenci başarısını olumsuz etkilemektedir. Öğrenciler, muhasebe derslerindeki başarısızlıklarının sebeplerini eğitici olarak görmektedir. Bu konuda eğitimcilerden en önemli beklentileri ise, not vermede adaletli olmalarıdır.

METODOLOJİ

Çalışmada analiz yöntemi olarak, yüzde, frekans analizi ve varyans testleri gibi yöntemler kullanılarak, muhasebe dersi alan lisans ve yüksek lisans öğrencilerinin muhasebe eğitimcilerden beklentileri ve ayrıca bu bağlamda lisans ve yüksek lisans öğrencilerinin görüşleri ve katılımcıların demografik özelliklerine göre görüşleri arasında farklılık olup olmadığı tespit edilmeye çalışılmıştır. Çalışmanın bu bölümünde, çalışmanın amacı, önemi, sınırlılıkları, veri seti ve yönteminden bahsedilecektir.

Çalışmanın Amacı ve Önemi

Çalışmanın amacı, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi lisans ve yüksek lisans öğrencilerinin muhasebe eğitimcilerden beklentileri ile ilgili görüşleri alınarak öğrencilerin muhasebe dersini daha iyi anlamaları, bu derste daha başarılı olmaları için gerekli olan koşulları belirlemek ve lisans ile yüksek lisans öğrencilerinin görüşleri, ayrıca katılımcıların demografik özelliklerine göre görüşleri arasında farklılık olup olmadığını tespit etmektir.

Literatürde lisans ve yüksek lisans muhasebe öğrencilerinin muhasebe öğretimcilerinden beklentilerine ilişkin az sayıda çalışmaya rastlanmıştır. Çalışmanın literatürdeki bu boşluğu doldurmasına katkı sağlayabileceği için önemli olduğu düşünülmektedir.

Çalışmanın Sınırlılıkları

Çalışmada, frekans ve yüzde dağılımı, ortalamalar ve varyans testleri gibi istatistiksel yöntemlerle analizler yapılmıştır. İleriki çalışmalarda ortalamaların farklı değişkenlere göre farkı ve faktör analizleri gibi daha ayrıntılı analizler yapılabilir. Çalışmada kullanılan veriler sadece Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi ve Erzurum Atatürk Üniversitesi İİBF'nde öğrenim gören öğrencilerden elde edilmiştir. Çalışmada anketlerden yola çıkarak sadece öğrenci görüşlerine yer verilmiştir. İleriki çalışmalarda örneklem büyüklüğü genişletilebilir ve öğrenciler dışında öğretimcilerin de görüşleri de alınabilir.

Çalışmanın Veri Seti ve Yöntemi

Çalışmada İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde muhasebe dersi alan lisans ve yüksek lisans öğrencilerinin, muhasebe öğretimcilerinden beklentileri ve bu beklentiler açısından lisans ile yüksek lisans öğrencileri arasında farklılık olup olmadığı anket yöntemiyle araştırılmış, ortaya çıkan sonuçlar SPSS 25 paket programıyla, frekans, yüzde analizi, ortalamalar ve tanımlayıcı istatistik yöntemleriyle analiz edilmiştir. Çalışmadaki anket soruları daha önceki çalışmalardan (Fay ve Hardin, 2000; Chonko ve diğerleri, 2002; Jinkens, 2003; Krom ve Williams, 2011; Kutluk ve diğerleri, 2011; Abhayawansa ve diğerleri, 2012; Bandura ve Lyons, 2012; Braun ve Sellers, 2012; Grotkke ve diğerleri, 2013; Erol ve diğerleri, 2015) yararlanılarak demografik özellikler ve eğitimciyle ilgili beklentiler şeklinde iki bölüm olarak hazırlanmıştır.

Çalışmada kullanılan veriler 2019 yılında Erzurum Atatürk Üniversitesi ve Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakülteleri'nde öğrenim gören lisans ve yüksek lisans öğrencilerine anket uygulanarak elde edilmiştir. Çalışmanın yapıldığı yılda, çalışmanın evrenini oluşturan bu iki fakültede öğrenim gören toplam lisans öğrenci sayısı 2874, yüksek lisans öğrenci sayısı ise 344'tür. Kolayda örnekleme yolu ile toplamda 373 kişiye uygulanan ankette 14 anket eksikliklerden dolayı çıkarılmış, geriye kalan 359 anket analize dahil edilmiştir. Yazıcıoğlu ve Erdoğan (2004)'a göre 5000 evren büyüklüğünde 0.05 anlamlılık düzeyine göre gereken örneklem sayısının 357 olduğu düşünüldüğünde, çalışmanın örneklem

büyükliğünün (359/3218) yeterli olduğu düşünülmektedir. Ankete katılan öğrencilerin 46'sı yüksek lisans 313'ü ise lisans öğrencisidir. Çalışmada ankete katılan öğrencilerin demografik özellikleri, muhasebeye ilgi düzeyleri, muhasebe dersini anlama yöntemleri, muhasebe dersine çalışma sebepleri ve çalışma süreleri hakkında 7 soru; muhasebe öğretilerinden beklentilerine ilişkin 5'li likert tipi ölçek kullanılarak hazırlanan 18 soru bulunmaktadır. Anketin güvenilirlik analizi için yapılan Cronbach Alpha analiz değeri 0,786'dır. Bu da anketin %79 güvenle kullanılabilirliğini göstermektedir.

BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmanın bulguları iki bölümden oluşmaktadır. Bunlar demografik özellikler ile ilgili frekans analizleri ve lisans ile yüksek lisans öğrencilerinin eğitimcilerden beklentileri ile ilgili tanımlayıcı istatistikler olarak sınıflandırılmıştır. Söz konusu bölümler ayrı ayrı değerlendirilmiş ve karşılaştırılmıştır. Anketlerden elde edilen demografik bilgilerin frekansları alınarak tablo halinde sunulmuş ve yapılan değerlendirmeler tablonun altında verilmiştir.

Tablo 1. Demografik Bulgular

		Frekans	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kız	178	49,6
	Erkek	181	50,4
	Toplam	359	100
Eğitim durumu	Lisans	313	87,2
	Yüksek Lisans	46	12,8
	Toplam	359	100
Bölüm	İşletme	98	27,3
	Diğer	261	72,7
	Toplam	359	100
Muhasebeye ilgi düzeyi	Düşük	79	22
	Orta	225	62,7
	Yüksek	55	15,3
	Toplam	359	100
Mezun olunan lise	Lise	104	29
	Mesleki Anadolu Lisesi	109	30,3
	Diğer	146	40,7
	Toplam	359	100
Muhasebe dersini en iyi anladığınız yöntem	Tahta	305	85
	PowerPoint	54	15
	Toplam	359	100

Muhasebe dersine çalışmanın sebebi	Sınıf geçmek	113	31,5
	Dersle ilgili kendi bakış açınızı geliştirmek	13	3,6
	Teorik bilginizi geliştirmek	32	8,9
	İş deneyiminize yardımcı olmak	121	33,7
	Akademik kariyer perspektifinizi artırmak	31	8,6
	İş deneyiminizdeki kariyer perspektifinizi artırmak	49	13,6
	Toplam	359	100
Muhasebe dersine çalışmak için haftada harcadığınız zaman	Sadece Sınav Öncesi	169	47,1
	1 Saatten Az	45	12,5
	1-3 Saat	93	25,9
	4-6 Saat	37	10,3
	6Saatten Fazla	15	4,2
	Toplam	359	100

Ankete katılan öğrencilerin %49,6'sı kız, %50,4'ü ise erkek öğrencilerden oluşmaktadır. Ankete katılan öğrencilerin %27,3'ü işletme, %72,7'si ise diğer bölümlerde öğrenim gördüğünü belirtmiştir. Muhasebeye ilgi düzeyi %78 oranla orta ve yüksek düzeydedir. Ankete katılan öğrencilerin %29'u düz lise, %30,3'ü mesleki Anadolu lisesi ve %40,7'si ise diğer liselerden mezun olduğunu belirtmiştir. Muhasebe dersini en iyi anladığınız yöntem sorusuna %85 ile tahta cevabı verilmiştir. Ankete katılan öğrencilerin %31,5'i muhasebe dersine çalışma sebebini sınıf geçmek olarak belirtirken, %33,7'si ise ilerideki iş deneyimine katkısı olmak olarak belirtmiştir. Öğrencilerin %47,1'i muhasebe dersine çalışmak için harcanılan zaman sorusuna sadece sınav öncesi cevabını vermiştir. Ankete verilen cevaplar ile katılımcıların demografik özellikleri karşılaştırılmış fakat yapılan varyans testleri sonucunda gruplar arasında istatistik olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0,05$). Sonuçlar istatistik olarak anlamsız çıktığı için ayrı bir tablo ile gösterilmemiştir.

Tablo 2. Lisans Öğrencilerinin Eğitimcilerden Beklentileri

	Ortalama	Standart Sapma
Öğretici, her bir öğrenciye ayrı ilgi göstermeli ve öğrenciyi tanımalıdır.	4,06	1,210
Gerektiğinde öğrenciler ders dışında da öğreticiye ulaşabilmelidir.	4,44	0,897
Öğretici, gerektiğinde öğrencilere uyacak öğretim tekniği seçmelidir.	4,45	0,767
Öğretici, öğrettiği konuya hâkim olmalı ve hazırlanmış olmalıdır.	4,59	0,792
Öğretici, öğrencilerini motive edebilmeli ve desteklemelidir.	4,66	0,708
Öğretici, öğretmeyi sevmelidir.	4,65	0,654
Öğreticinin öğretme kabiliyeti olmalıdır.	4,67	0,718
Ders sırasında öğrencilerin dikkatleri dağıldığında öğreticinin dikkatleri tekrar toplama kabiliyeti olmalıdır.	4,52	0,789

Öğrenciler, öğreticiye çekinmeden soru sorabilmelidir.	4,70	0,605
Öğretici, öğrenciyi soru sormaya ve çözmeye teşvik etmelidir.	4,48	0,832
Teorik ders anlatıldıktan sonra soru ve örnekler çözülmelidir.	4,65	0,632
Teoriyle günlük hayattan problemler birlikte sunulmalıdır.	4,42	0,917
Vak'a (örnek olay) çalışmaları yapılmalıdır.	4,40	0,868
Öğrencilerden grup oluşturarak, öğrencilerin ders konuları ve örneklerle ilgili sunum yapması sağlanmalıdır.	3,83	1,282
İş hayatından uzmanlar getirilip, deneyimlerini aktarmaları sağlanmalıdır.	4,41	0,847
Ödev verilip, öğrencinin tahtada çözmesi sağlanmalıdır.	3,81	3,166
Düzenli ders çalışmasını sağlamak için arada habersiz minik sınavlar (quiz) yapılmalıdır.	3,45	1,489
Alanla ilgili teknik gezi yapılmalıdır.	4,26	1,068

Tablo 2'de lisans öğrencilerinin, eğitimcilerden beklentileri analiz edilerek her bir sorunun ortalaması ve standart sapması belirlenmiştir. Tabloda görüldüğü üzere, lisans öğrencilerinin eğitimcilerden en önemli beklentisi eğitimcilere çekinmeden soru sorabilmeleridir (4,70). Bunu sırasıyla "öğreticinin öğretme kabiliyeti olmalıdır" (4,67), "öğretici, öğrencilerini motive edebilmeli ve desteklemelidir" (4,66), "teorik ders anlatıldıktan sonra, soru ve örnekler çözülmelidir" (4,65), "öğretici, öğretmeyi sevmelidir" (4,65) ve "öğretici, öğrettiği konuya hâkim olmalı ve hazırlanmış olmalıdır" (4,59) ifadeleri takip etmektedir. Lisans öğrencilerinin eğitimcilerden en az önem verdikleri beklentiler ise "düzenli ders çalışmasını sağlamak için arada habersiz minik sınavlar (quiz) yapılmalıdır" (3,45), "ödev verilip, öğrencinin tahtada çözmesi sağlanmalıdır" (3,81) ve "öğrencilerden grup oluşturarak, öğrencilerin ders konuları ve örneklerle ilgili sunum yapması sağlanmalıdır" (3,83) ifadeleridir.

Tablo 3. Yüksek Lisans Öğrencilerinin Eğitimcilerden Beklentileri

	Ortalama	Std. Sapma
Öğretici, her bir öğrenciyi ayrı ilgi göstermeli ve öğrenciyi tanımalıdır.	3,98	1,145
Gerektiğinde öğrenciler ders dışında da öğreticiye ulaşabilmelidir.	4,43	0,834
Öğretici, gerektiğinde öğrencilere uyacak öğretim tekniği seçmelidir.	4,57	0,544
Öğretici, öğrettiği konuya hâkim olmalı ve hazırlanmış olmalıdır.	4,63	0,532
Öğretici, öğrencilerini motive edebilmeli ve desteklemelidir.	4,63	0,488
Öğretici, öğretmeyi sevmelidir.	4,70	0,511
Öğreticinin öğretme kabiliyeti olmalıdır.	4,72	0,544
Ders sırasında öğrencilerin dikkatleri dağıldığında öğreticinin dikkatleri tekrar toplama kabiliyeti olmalıdır.	4,59	0,541
Öğrenciler, öğreticiye çekinmeden soru sorabilmelidir.	4,63	0,679
Öğretici, öğrenciyi soru sormaya ve çözmeye teşvik etmelidir.	4,57	0,779
Teorik ders anlatıldıktan sonra soru ve örnekler çözülmelidir.	4,72	0,455
Teoriyle günlük hayattan problemler birlikte sunulmalıdır.	4,48	0,752
Vaka (örnek olay) çalışmaları yapılmalıdır.	4,59	0,717

Öğrencilerden grup oluşturarak, öğrencilerin ders konuları ve örneklerle ilgili sunum yapması sağlanmalıdır.	3,80	1,185
İş hayatından uzmanlar getirilip, deneyimlerini aktarmaları sağlanmalıdır.	4,35	0,822
Ödev verilip, öğrencinin tahtada çözmesi sağlanmalıdır.	4,11	0,948
Düzenli ders çalışılmasını sağlamak için arada habersiz minik sınavlar (quiz) yapılmalıdır.	4,04	0,988
Alanla ilgili teknik gezi yapılmalıdır.	3,91	1,170

Tablo 4'te yüksek lisans öğrencilerinin, eğitimcilerden beklentileri analiz edilerek her bir sorunun ortalaması ve standart sapması belirlenmiştir. Bu sonuçlara göre yüksek lisans öğrencilerinin, eğitimcilerden en önemli beklentileri "teorik ders anlatıldıktan sonra soru ve örnekler çözümlenmelidir" (4,72) ve "öğreticinin öğretme kabiliyeti olmalıdır" (4,72) ifadeleridir. Bunları sırasıyla "öğretici öğretmeyi sevmelidir" (4,70), "öğretici, öğrencilerini motive edebilmeli ve desteklemelidir" (4,63), "öğretici, öğrettiği konuya hâkim olmalı ve hazırlanmış olmalıdır" (4,63) ve "öğrenciler, öğreticiye çekinmeden soru sorabilmelidir" (4,63) ifadeleri takip etmektedir. Yüksek lisans öğrencilerinin eğitimcilerden en önemsiz gördükleri beklentiler ise "öğrencilerden grup oluşturarak, öğrencilerin ders konuları ve örneklerle ilgili sunum yapması sağlanmalıdır" (3,80), "alanla ilgili teknik gezi yapılmalıdır" (3,91) ve "öğretici her bir öğrenciye ayrı ilgi göstermeli ve tanınmalıdır" (3,98) ifadeleridir.

Lisans ve yüksek lisans öğrencileri için sonuçlar karşılaştırıldığında ise öğrencilerin muhasebe eğitimcilerinden en önemli beklentisi lisans öğrencileri için "öğrencinin öğreticiye çekinmeden soru sorabilmesi" iken yüksek lisans öğrencileri için bu cevabın "teorik ders anlatıldıktan sonra soru ve örnekler çözümlenmelidir" olarak farklılık gösterdiği görülmektedir. Yine sonuçlara göre öğrencilerin muhasebe eğitimcilerinden en önemsiz gördüğü beklentiler lisans öğrencileri için "düzenli ders çalışılmasını sağlamak için arada habersiz minik sınavlar (quiz) yapılmalıdır" cevabı iken bu soruya yüksek lisans öğrencilerinin "öğrencilerden grup oluşturarak, öğrencilerin ders konuları ve örneklerle ilgili sunum yapması sağlanmalıdır" cevabını verdiği görülmektedir. Lisans ve yüksek lisans öğrencilerinin verdikleri cevapların karşılaştırılması için yapılması planlanan t-testi öncesi verilerin normal dağılıp dağılmadığına bakılmış; verilerin normal dağıldığı belirlendikten sonra yapılan t-testi sonucunda gruplar arasında istatistiki olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0.05$). Sonuçlar istatistiki olarak anlamsız çıktığı için ayrı bir tablo ile gösterilmemiştir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Ankete cevap veren toplam 359 öğrencinin %49,6'sı erkek, %50,4'ü ise kızdır. Ankete katılan 359 öğrencinin 313'ü lisans, 46'sı ise yüksek lisans öğrencisidir. Öğrencilerin %27,3'ü işletme bölümünde eğitim aldığını belirtmiştir. Araştırmanın sonucuna göre öğrencilerin %62,7'si genel olarak muhasebeye ilgi düzeylerinin orta olduğunu belirtmiştir. Ankete katılan öğrencilerin %33,7'si muhasebe dersine çalışma sebebi olarak ilerideki iş deneyimine katkısı olmak cevabını seçerken bunu %31,5 ile sınıf geçmek cevabı takip etmektedir. Anket sonucuna göre muhasebe dersine çalışmak için harcanılan zaman sorusuna öğrencilerin %47,1'i sadece sınav öncesi cevabını verdiği görülmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre, dersi en iyi anlama yöntemi sorusuna öğrencilerin %85'i Çukacı ve Elagöz (2006) ile Kutluk v.d, (2011)'nin araştırmalarındaki sonuçlara paralel olarak, tahta

cevabını vermiştir. Daha önce yapılan birçok çalışmada da bu sonuca varıldığı görülmektedir. Bu çalışmaya paralel olarak, Erol (2012)'un çalışmasında da öğrencilerin, tahtada anlatılan dersi, MS PowerPoint ile anlatılan derse tercih ettikleri görülmektedir. Bunun sebebinin muhasebe dersinin teorik ve sayısal bir ders olması ve tahtada örnek ve soru çözerek daha iyi anlaşılması olduğu düşünülmektedir.

Araştırmanın sonuçlarına göre, önem sırası değişse bile hem lisans hem de yüksek lisans öğrencilerinin üzerinde hemfikir oldukları konular; eğiticinin teorik ders anlatıldıktan sonra mutlaka soru ve örnekler çözmesi, öğretme kabiliyetinin yeterli olması, öğretmeyi sevmesi, öğrencilerini motive edebilmesi, öğrettiği konuya hâkim olması ve çekinmeden soru sorulabilir bir kişi olmasıdır. Bu sonuçlar, Gençtürk, Demir ve Çarıkçı (2008)'nın, Karasioğlu ve Duman (2011)'in, Olpak ve Korucu (2014)'nun ve Kutlu v.d, (2017)'nin çalışmalarında ortaya çıkan sonuçlarla da uyumludur.

Araştırmada, Gençtürk, Demir ve Çarıkçı (2008) ile Kutlu v.d, (2017)'nin çalışmalarına paralel olarak ortaya çıkan sonuçlara göre, öğrenciler, eğitimcilerin muhasebe derslerini teorik bilgi yoğunluklu işleminin ileride mesleklerini yaparken karşılaştıkları durumlarda yetersiz kalacağını düşünmektedirler. Eğitimciler muhasebe derslerini daha çok örnek olay ve vaka analizi şeklinde işlerlerse ve tahtada bol bol soru çözerlerse, öğrencilerin bu dersi daha iyi anlayacağı düşünülmektedir. Öğrencilerin bu endişesini azaltmak için ayrıca muhasebe mesleği ile ilgili daha çok seminer, konferans, panel ve kurslar gibi etkinlikler de yapılabilir.

Araştırmada Karasioğlu ve Duman (2011)'in çalışmalarındaki bulgulara paralel olarak ortaya çıkan bir başka sonuca göre, öğrenciler eğitimciden anlatacağı konuya hakim olmasını ve öğretme kabiliyetinin yeterli olmasını istemektedirler. Öğrencilerin bu talepleri, eğitimcinin gerekli mesleki bilgiye sahip olması ve uygulama odaklı eğitim anlayışı ile dersi işleme ile karşılanabilir.

Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin eğitimcilerden diğer beklentileri, Olpak ve Korucu (2014)'nun da çalışma sonuçlarına paralel olarak, öğretmeyi sevmesi ve öğrencileri motive edebilmesidir. Eğitimcilerinin daha öğrenci merkezli öğrenme ortamları yaratmaları, öğrencileri motive etmede önemli bir rol oynayabilir. Ayrıca öğrencilerin bireysel farklılıklarının da dikkate alındığı dersler planlanabilir ve öğrencilerin derse ilgisi canlı tutulabilir.

Araştırmanın sonuçlarına göre Lisans ve yüksek lisans öğrencilerinin verdikleri cevaplar karşılaştırılmış fakat yapılan t-testi sonucunda gruplar arasında istatistiki olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0.05$). Fakat ortalamalara bakıldığında, öğrencilerin muhasebe eğitimcilerinden en önemli beklentisi lisans öğrencileri için "öğrencinin öğreticiye çekinmeden soru sorabilmesi" iken yüksek lisans öğrencileri için bu cevabın "teorik ders anlatıldıktan sonra soru ve örnekler çözülmelidir" olarak farklılık gösterdiği görülmektedir. Bu farklılığın yüksek lisans öğrencilerinin eğitimciler ile daha yakın olmasından ve birbir iletişim kurabilmesinden, fakat lisans öğrencilerinin eğitimcilerden çekindiği için rahat iletişim kuramamasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Yine sonuçlara göre öğrencilerin muhasebe eğitimcilerinden en önemsiz gördüğü beklentiler lisans öğrencileri için "düzenli ders çalışmasını sağlamak için arada habersiz minik sınavlar (quiz) yapılmalıdır" cevabı iken bu soruya yüksek lisans öğrencilerinin "öğrencilerden grup oluşturarak, öğrencilerin ders konuları ve örneklerle ilgili sunum yapması sağlanmalıdır" cevabını verdiği görülmektedir. Bu sonuçlardan da lisans öğrencilerinin daha çok eğitici odaklı öğretim tekniğini benimsedikleri ve derse aktif olarak katılmaktansa pasif konumda dinleyici olmayı tercih

ettikleri görülmektedir. Bu sorunun çözümü için öğrencilerin, derse daha aktif katılımının desteklenmesi gerekebilir.

Çalışmanın sonuçlarına genel olarak bakıldığında, etkin bir muhasebe eğitimi için, öğrenci odaklı çalışan, öğrencilerinin seven ve motive eden teorisinin yanında bol bol soru ve örnek çözen ve günlük hayattan örneklerle dersi anlatan muhasebe eğitimcilerinin varlığı gerekmektedir diyebiliriz.

KAYNAKÇA

- Abhayawansa, S., Tempone, I., & Pillay, S. (2012). Impact of entry mode on students' approaches to learning: a study of accounting students. *Accounting Education: An International Journal*, 21(4), 341-361
- Acar, E., & Köse, Y. (2017). Muhasebe eğitiminde modern yaklaşımlar: ters yüz edilmiş sınıflar ve öğrencilerin yaklaşımı. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi(ICMEB17 Özel Sayısı)*, 1049-1065.
- Atmaca, M., & Çoşgun, N. (2014). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'ne bağlı meslek yüksek okullarında muhasebe eğitimi alan öğrencilerin motivasyonlarının ve beklentilerinin değerlendirilmesine yönelik bir araştırma. *Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 4(1), 167-184.
- Ay, M. (2011). Öğrencilerin muhasebe derslerinde yaşadıkları anlama zorlukları ve nedenleri üzerine bir araştırma. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, (31), 263-277.
- Aydın, S., & Er, H. (2011). İşbirliğine dayalı öğrenme yönteminin genel muhasebe derslerindeki etkinliği. *World of Accounting Science*, 13(2), 19-38.
- Bandura, R., & Lyons, P. (2011). Instructor care and consideration toward students-what accounting students report: a research note. *Accounting Education: An International Journal*, 21(5), 515-527.
- Braun, K. W., & Sellers, R. D. (2012). Using a 'daily motivational quiz' to increase student preparation, attendance and participation. *Issues in Accounting Education*, 27(1), 267-279.
- Büyükarıkan, B., & Büyükarıkan, U. (2014). Lisans düzeyinde muhasebe eğitimi alan öğrencilerin başarılarını etkileyen faktörlerin analizi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 3(5), 65-79.
- Chonko, B. L., Tanner, J. F., & Davis, R. (2002). What are they thinking? students' expectations and self assessments. *Journal of Education for Business*, 77(5), 271-281.
- Çukacı, Y. C., & Elagöz, İ. (2006). Muhasebe derslerinde kullanılan öğretim yöntemleri ile öğrenme stillerinin ilişkisinin ortaya konulması ve Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde bir uygulama. *Dokuz Eylül Üniversitesi İİBF Dergisi*, 21(1), 147-164.

- Erol Fidan, M. (2012). Üniversitelerde muhasebe dersini powerpoint sunumu ve klasik yöntem ile alan öğrenciler arasındaki farklılıklar: Bilecik Üniversitesi örneği. *Journal of Yasar University*, 25(7), 4281-4306.
- Erol Fidan, M., Aslan, Ü., & Subaşı, Ş. (2015). Muhasebe derslerinde teknoloji kullanımı ile ilgili öğrenci görüşleri. *Journal of Accounting, Finance and Auditing Studies*, 1(2), 34-61.
- Erol, İ., Dönmez, A., & Kutluk, F.A., (2015). Muhasebe Öğrencilerinin muhasebe öğreticilerinden beklentileri: lisans ve yüksek lisans öğrencileri üzerine Akdeniz Üniversitesi İİBF'de karşılaştırmalı bir araştırma. *XXXIV. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu*, 37-52.
- Erol, M., & Erkan, G. (2008). Lisans düzeyinde muhasebe eğitimi alan öğrencilerin başarılarını etkileyen faktörlerin belirlenmesine yönelik Biga İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde bir araştırma. *Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi İİBF Dergisi*, 10(14), 140-165.
- Ertuğrul, İ., & Özdemir, S. (2014). Muhasebe dersi alan ön lisans ve lisans öğrencilerinin derse yönelik tutumlarının tespiti: Ege bölgesinde bir uygulama. *Niğde Üniversitesi İİBF Dergisi*, 7(1), 204-214.
- Ezin, Y., Bilen, A., & Aslan, R. (2017). Üniversitelerde öğrenim gören öğrencilerin muhasebe eğitimi hakkındaki görüşleri üzerine bir araştırma. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5(47), 468-479.
- Fay, J. R., & Hardin, R. J. (2000). The qualities of a good accounting professor: student perceptions. *Proceedings of the American Society of Business and Behavioral Sciences*, 7(1), 432-437.
- Gençtürk, M., Demir, Y., & Çarıkçı, O. (2008). Meslek yüksekokulu öğrencilerinin muhasebe-finans eğitimine bakış açıları ve farkındalıkları üzerine bir uygulama. *Süleyman Demirel Üniversitesi İİBF Dergisi*, 13(1), 209-228.
- Grottke, M., Pelger, C., & Schmiedeberg, C. (2013). Firm or faculty? evidence on characteristics of german-speaking accounting phd students and their career preferences. *Accounting Education: An International Journal*, 22(1), 66-84.
- Hatunoğlu, Z. (2006). Muhasebe eğitiminde bilgi teknolojisi kullanımının sunum kalitesine olan etkilerinin tespitine ilişkin bir araştırma. *Muhasebe ve Finansman Dergisi (MUFAD)*, (30), 190-200.
- Jinkens, R. C. (2003). *Faculty and student perspectives on the teaching of nontraditional accounting students*. Yayımlanmamış doktora tezi, University of Hawai, ABD. ProQuest Dissertations and Theses Database'den alındı.
- Karasioğlu, F., & Duman, H. (2011). Meslek yüksekokullarında muhasebe eğitimi ve kalitesi üzerine bir not. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(1), 165-180.
- Kızıl, C., & Gencer, K. (2016). Muhasebe dersi alan öğrencilerin başarısına etki eden faktörlerin tespiti: Yalova Üniversitesi'nde bir uygulama. *İstanbul Medeniyet Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi (İSMUS)*, 1(2), 67-110.
- Köse, T., & Gürbüz, H. (2009). Muhasebeye giriş dersine ilişkin görüşleri belirlemeye yönelik bir araştırma: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF örneği. *World of Accounting Science*, 11(4), 107-146.

- Krom, C. L., & Williams, S. V. (2011). Tell me a story: using creative writing in introductory accounting courses to enhance and assess student learning. *Journal of Accounting Education*, 234-249.
- Kurnaz, E., & Ağgöl, S. (2018). Ters yüz edilmiş sınıf modeline muhasebe eğitimi alan öğrencilerin bakış açıları: Bayburt Üniversitesi ve Kafkas Üniversitesi örneği. *BMIJ*, 6(2), 332-344.
- Kutlu, H. A., Öztürk, S., Yılmaz, T., & Gerekan, B. (2017). Muhasebe eğitiminde ölçme ve değerlendirme: öğrencilerin bakışı üzerine bir araştırma. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (74), 15-36.
- Kutluk, F.A., Dönmez, A., Terzioğlu, M., & Ağyar, E. (2011). Öğrencilerin muhasebe eğitimcilerden beklentileri üzerine bir araştırma. *World of Accounting Science*, 2, 77-98.
- Olpak, Y. Z., & Korucu, A. T. (2014). Öğrencilerin ders çalışma yaklaşımlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 15(1), 333-347.
- Otlu, F., Durmuş, A. F., & Solak, B. (2012). Meslek yüksekokulları muhasebe ve vergi bölümlerindeki muhasebe eğitimi ve bölümün geleceği hakkında bir araştırma: Malatya meslek yüksekokulu uygulaması. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 55, 35-49.
- Özcan, İ., Ünal, G. F., & Helhel, Y. (2009). Muhasebe programı öğrencilerinin cinsiyet ve öğretim durumunun muhasebe mesleğine yönelik tutumları ile ilişkilendirilmesi. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (41), 170-181.
- Şerbetçi, A., & Yardımcıoğlu, M. (2017). Muhasebe dersinde başarıyı etkileyen faktörlerin belirlenmesi: Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi örneği. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (2), 41-62.
- Tekşen, Ö., Tekin, M., & Gençtürk, M. (2010). Muhasebe eğitiminin değerlendirilmesi: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi'ne bağlı meslek yüksekokulları öğrencileri üzerine bir araştırma. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (46), 100-112.
- Yazıcıoğlu, Y. ve Erdoğan, S. (2004). *Spss uygulamalı bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Zeytin, M. (2017). Lisans düzeyinde muhasebe eğitimi alan işletme bölümü öğrencilerinin başarılarını etkileyen faktörler ve öğretim elemanın dan beklentileri üzerine bir araştırma. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5(54), 214-232.